

ਆਈ. ਸੀ. ਏ. ਆਰ. - ਕੇਂਦਰੀ ਕਪਾਹ ਖੋਜ ਸੰਸਥਾ, ਨਾਗਪੁਰ

ਨਰਮੇ - ਕਪਾਹ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਤੇਰਵੀਂ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰੀ ਸਲਾਹ (03 ਸਿਤੰਬਰ ਤੋਂ 09 ਸਿਤੰਬਰ, 2024 ਤੱਕ)

ਪੰਜਾਬ	ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਮੀਂਹ (ਮਿਲੀ ਮੀਟਰਾਂ ਵਿੱਚ-ਆਈ. ਐੱਮ. ਡੀ.)	ਮੀਂਹ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ (ਮਿਲੀ ਮੀਟਰਾਂ ਵਿੱਚ-ਆਈ. ਐੱਮ. ਡੀ.)									
		ਅਗਸਤ / ਸਿਤੰਬਰ					ਸਿਤੰਬਰ				
		30	31	01	02	03	05	06	07	08	09
	ਫ਼ਿਰੋਜ਼ਪੁਰ						3	1	0	1	0
	ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ	0	1.6	0	0	0	5	4	1	0	1
	ਮੁਕਤਸਰ						5	4	1	0	1
	ਬਠਿੰਡਾ	4.4	0	0	0	0	12	3	0	1	1
	ਸੰਗਰੂਰ	10	0	0	0	0	18	4	2	1	1
	ਲੁਧਿਆਣਾ	4.5	0	0	0	0	9	1	1	1	1
ਮੀਂਹ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਰੰਗ ਕੋਡ	0.1 ਤੋਂ 2.4 ਮਿ. ਮੀ.	2.5 ਤੋਂ 15.5 ਮਿ. ਮੀ.		15.6 ਤੋਂ 64.4 ਮਿ. ਮੀ.		64.5 ਤੋਂ 115.5 ਮਿ. ਮੀ.			115.6 ਤੋਂ 204.4 ਮਿ. ਮੀ.		
ਮੀਂਹ ਦੀ ਕਿਸਮ	ਬਹੁਤ ਹਲਕਾ ਮੀਂਹ	ਹਲਕਾ ਮੀਂਹ		ਮੱਧਮ ਦਰਜੇ ਦਾ ਮੀਂਹ		ਭਾਰਾ ਮੀਂਹ			ਬਹੁਤ ਭਾਰਾ ਮੀਂਹ		

ਫ਼ਸਲ ਦੀ ਹਾਲਤ :

ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਫ਼ਸਲ 102 ਤੋਂ 122 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਟੀਡੇ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੁਡਾਈ ਅਤੇ ਨਦੀਨ ਕੱਢਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਫ਼ਸਲ ਫੁੱਲਾਂ ਤੇ ਹੈ ਉੱਥੇ 2 % ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਨਾਈਟ੍ਰੇਟ (13:0:45) ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਚਿੱਟੀ ਮੱਖੀ ਦੀ ਮਿਕਦਾਰ 3-15 ਪ੍ਰਤੀ ਤਿੰਨ ਪੱਤੇ, ਹਰਾ ਤੇਲਾ 0-6 ਪ੍ਰਤੀ ਤਿੰਨ ਪੱਤੇ ਅਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭੱਗ 0-5 % ਤੱਕ ਗੁਲਾਬੀ ਸੁੰਡੀ ਦਾ ਹਮਲਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੱਤਾ ਮਰੇੜ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਹਮਲਾ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ ਫ਼ਸਲ 108 ਤੋਂ 113 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਫੁੱਲ ਅਤੇ ਟੀਡੇ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਗੋਡੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਖ਼ਾਦ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਦੀਨਨਾਸ਼ਕ ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਜ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਛਿੜਕਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਰੇ ਤੇਲੇ ਅਤੇ ਜੂ ਦਾ ਹਮਲਾ ਆਰਥਿਕ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਚਿੱਟੀ ਮੱਖੀ ਦੀ ਮਿਕਦਾਰ ਦਰਮਿਆਨੇ ਦਰਜੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਿਕਦਾਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਲਾਬੀ ਸੁੰਡੀ ਦਾ ਹਮਲਾ ਆਰਥਿਕ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਥੱਲੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਕੁੱਝ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਪੈਰਾਵਿਲਟ ਦੇਖੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਤਾ ਮਰੇੜ ਬਿਮਾਰੀ ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ ਤੇ II-III ਦਰਜੇ ਤੱਕ ਸੀ।

ਸਲਾਹ :-

ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਰਮੇ-ਕਪਾਹ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਫ਼ਰਕ ਤੇ 4 ਛਿੜਕਾਅ 2% ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਨਾਈਟ੍ਰੇਟ (13:0:45) ਦੇ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰੇ ਤਾਂ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟੀਡੇ ਬਣ ਸਕਣ ਤੇ ਫੁੱਲ - ਡੇਡੀ ਘੱਟ ਡਿੱਗੇ। ਜੇ ਚਿੱਟੀ ਮੱਖੀ ਆਰਥਿਕ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਫੀਡੋਪਾਈਰਨ 50 ਡੀ ਸੀ @ 400 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਜਾਂ ਫਲੋਨਿਕਾਮਿਡ 50 ਡਬਲਯੂ ਜੀ @ 80 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਜਾਂ ਕਲੋਥਿਆਨਿਡਿਨ 50 ਡਬਲਯੂ ਡੀ ਜੀ @ 20 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਜਾਂ ਡਾਇਨੋਟੋਫੁਰਾਨ 20 ਐਸ ਜੀ @ 60 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰੇ। ਹਰੇ ਤੇਲੇ ਲਈ ਡਾਇਨੋਟੋਫੁਰਾਨ 20 ਐਸ ਜੀ @ 60 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਜਾਂ ਟੌਲਫੇਨਾਪਾਈਰਾਡ 15 ਈ ਸੀ @ 400 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਜਾਂ ਫੇਨਪਾਇਰੋਕਸੀਮੇਟ 5 ਈ ਸੀ @ 300 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰੇ। ਜੇਕਰ ਜੂ ਦੀ ਮਿਕਦਾਰ ਆਰਥਿਕ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰੋਫੇਨੋਫੇਸ 50 ਈ. ਸੀ. @ 600 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਜਾਂ ਸਪਾਈਨਟੋਰਾਮ 11.7 % ਐਸ. ਸੀ. @ 170 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰੇ। ਜੇਕਰ ਖੇਤ ਵਿੱਚ ਭੰਬੀਰੀ ਵਰਗੇ ਫੁੱਲ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿਓ। ਜੇ ਗੁਲਾਬੀ ਸੁੰਡੀ ਫੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਹਰੇ ਟੀਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ (5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ) ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰੋਫੇਨੋਫੇਸ 50 ਈ. ਸੀ. @ 600 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਜਾਂ ਇਮਾਮੇਕਟਿਨ ਬੇਨਜ਼ੋਏਟ 5 ਐਸ. ਜੀ. @ 100 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰੇ। ਨਰਮੇ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਤੇ ਉੱਲੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੋਏ ਪੱਥਿਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ 200 ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ੋਕਸੀਸਟ੍ਰੋਬਿਨ 18.2 + ਡਾਈਫੇਨਕੋਨਾਜ਼ੋਲ 11.4 @ 200 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰੇ।

ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ, ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਬੀਜੀ ਨਰਮੇ ਦੀ ਫ਼ਸਲ ਤੇ ਫੁੱਲ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2% ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਨਾਈਟ੍ਰੇਟ (13:0:45) ਦੇ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰਨ ਤਾਂ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟੀਡੇ ਬਣ ਸਕਣ ਤੇ ਫੁੱਲ - ਡੇਡੀ ਘੱਟ ਡਿੱਗੇ। ਨਰਮੇ 'ਤੇ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਛਿੜਕਾਅ ਲਈ ਖਾਰੇ/ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਦੇ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੂਣ / ਖਾਰਾ ਪਾਣੀ ਕਈ ਵਾਰ ਨਰਮੇ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਕਿਨਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੰਨਾ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਰਮੇ ਦੇ ਪੱਤੇ ਲਾਲ ਹੋਏ ਸਨ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੁੱਲ - ਡੇਡੀ ਲਗਣ ਅਤੇ ਟੀਂਡੇ ਬਣਨ ਦੌਰਾਨ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਵਕਫ਼ੇ ਤੇ 1 % ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ ਸਲਫੇਟ (MgSO₄) ਦੇ 2 ਛਿੜਕਾਅ ਕਰੋ। ਦੋਵੇਂ ਰਸਾਇਣਾਂ (ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਨਾਈਟ੍ਰੇਟ ਅਤੇ ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ ਸਲਫੇਟ) ਨੂੰ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਵਰਖਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਬਦਲਵੇਂ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੇਤ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਣੀ ਕੱਢ ਦਿਓ। ਨਦੀਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰੱਖਿਆਤਮਕ ਹੁੱਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਫਸਲ ਦੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਸਪਰੇਅ ਵਜੋਂ 100 ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ 500 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਗਲੂਫੋਸਿਨੇਟ ਅਮੋਨੀਅਮ 13.5 ਐਸ ਐਲ ਦਾ ਘੋਲ ਬਣਾ ਕੇ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰੋ। ਗਲੂਫੋਸਿਨੇਟ ਗ਼ੈਰ-ਚੋਣਵੀਂ ਨਦੀਨਨਾਸ਼ਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਇਹ ਫਸਲ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ 'ਤੇ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਸਲ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਦਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਉੱਗ ਰਹੇ ਨਦੀਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਟਰੈਕਟਰ ਨਾਲ ਅਤੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਗੋਡੀਆਂ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਜੁੰ ਦਾ ਹਮਲਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਪ੍ਰੋਫੇਨੋਫੋਸ 50 ਈ. ਸੀ. @ 600 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਜਾਂ ਸਪਾਈਨਟੋਰਾਮ @ 170 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰੋ। ਜੇ ਚਿੱਟੀ ਮੱਖੀ ਆਰਥਿਕ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫਲੋਨੀਕਾਮਿਡ 50 ਡਬਲਯੂ ਜੀ @ 80 ਗ੍ਰਾਮ / ਏਕੜ ਜਾਂ ਡਾਇਨੋਟੋਫੁਰਾਨ 20 ਐਸ ਜੀ @ 60 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰੋ; ਜੇਕਰ ਚਿੱਟੀ ਮੱਖੀ ਦੇ ਬਾਲਗਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਹਮਲਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਤੇ ਕਾਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਫੀਡੋਪਾਈਰੇਪੇਨ @ 400 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਜਾਂ ਪਾਈਰੀਪਰੇਕਸੀਫੇਨ @ 400 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਨੂੰ ਅਦਲ-ਬਦਲ ਕੇ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰੋ। ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਅਗੋਤੀ ਬੀਜੀ ਫਸਲ ਵਿੱਚ ਗੁਲਾਬੀ ਸੁੰਡੀ ਦੇ ਹਮਲੇ ਲਈ ਫੁੱਲ-ਡੇਡੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੋ। ਜੇ ਗੁਲਾਬੀ ਸੁੰਡੀ ਆਰਥਿਕ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰੋਫੇਨੋਫੋਸ 50 ਈ. ਸੀ. @ 600 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਜਾਂ ਇਮਾਮੇਕਟਿਨ ਬੇਨਜ਼ੋਏਟ 5 ਐਸ. ਜੀ. @ 100 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਜਾਂ ਇੰਡੋਕਸਾਕਾਰਬ 14.5 ਐਸ. ਸੀ. @ 200 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰੋ। ਗੁਲਾਬੀ ਸੁੰਡੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ 2 ਫ਼ਿਰੋਮੋਨ ਟ੍ਰੈਪ ਪ੍ਰਤੀ ਏਕੜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਬੁਟਿਆਂ ਤੋਂ 30 ਸੈਂਟੀਮੀਟਰ ਉੱਪਰ ਲਗਾਓ। ਲਿਓਰ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲੋ। ਭਾਰੇ ਮੀਂਹ/ ਸਿੰਚਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਰਮੇ ਦੀ ਫਸਲ ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਵਿਲਟ ਕਰਕੇ ਕੁੱਝ ਬੂਟੇ ਮੁਰਝਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੈਰਾਵਿਲਟ ਦੀਆਂ ਮੁਢਲੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦੇਖਦੇ ਸਾਰ ਹੀ, ਉਹਨਾਂ ਬੁਟਿਆਂ ਉੱਪਰ ਕੋਬਾਲਟ ਕਲੋਰਾਈਡ @ 10 ਮਿ. ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਬੁਟਿਆਂ ਤੇ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰੋ। ਨਰਮੇ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਤੇ ਉੱਲੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੋਏ ਪੱਥਿਆਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ 200 ਲੀਟਰ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਅਜ਼ੋਕਸੀਸਟ੍ਰੋਬਿਨ 18.2 + ਡਾਈਫੇਨਕੋਨਾਜ਼ੋਲ 11.4 @ 200 ਮਿਲੀਲੀਟਰ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕਰੋ। ਨਰਮੇ ਦੇ ਪੱਤਾ ਮਰੇੜ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਫੈਲਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉੱਪਰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਫਸਲ ਨੂੰ ਚਿੱਟੀ ਮੱਖੀ ਤੋਂ ਬਚਾਓ।